

Ghebovswel Sonder Grondt

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

III. Capittel. Eenighe bemerckinghen ende fluyt-reden uyt al het
voogaende:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71494)

Godts die de herten der gheloobighen van de waerheyt der Schrifte versekert/ ghelijck Elias seght 59. 21. Mijnen gheest die by u is, ende mijne woorden die ick in uwen mont gheleydt hebbe, en sullen van uwen mont niet wycken.

Antwoorde. Ist saecken dat den gheest Godts de herten aller gheloobighen van de waerheyt der Schrifte versekert/ de wijle den gheest Godts niet dwalen en kan/ soo en kan dan niemant van de gheloobighen in dit stuck dwalen/ soo is d' elcken gheloobighen in dit stuck onseplbaer: maer/ volghens de leeringhe der Calvinisten, alle menschen sijn seplbaer / jaer oock de Kerche self/ soo en is' er dan niemant vande gheloobighen die den gheest Godts vande waerheyt der Schrif. ut. versekert/ andersins alle gheloobighen souden moeten onseplbaer sijn.

Ten anderen: Godt selve heeft aen den Propheet Jsaas gheseyt dat sijnen gheest by hem wast ende syne woorden in synen mont, maer waer heeft Godt gheopenbaert dat sijnen gheest by elcken Calvinist is/ ofte dat de woorden ende den sin van den Dordrechtischen Bybel, sijn eyghen woorden/ en sijn zijne dit moeten eerst de Calvinisten bewysen.

III. CAPITTEL.

Eenighe bemerckinghen ende sluyt-reden uyt al het voogaende:

Bemerckt. 1. Dat de Schrifte haer selven niter uyt en wijst / want het ghene dat sijn eyghen selven uyt-wijst/ by exempel: De Sonne is opghestaen, ergo 't is dagh, ofte twee en dry maken vijf, oertuyghet datelijck alle menschen / sonder booyder bewysen/ maer daer sijn met missoenen menschen inde werelbt / die de waere Schrifte sefende ofte lesende / niter oertuyghet en worden datse het Woort Godts is / soo en wijst dan de Schrifte

Schysure haer selben niet uyt sonder bewyssen.

De Calvinisten segghen hier op/datse haer selben uyt-wijst aen de ghene die van Godt sijn verlicht.

Antwoorde. Soo en moctmen dan niet segghen dat de Schysure haer selben uyt-wijst / maer datse uyt ghewesen/of kenbaer ghemaecht woedt door de godlycke verlichtinghe. Hier is nu de swarigheyt wie dese verlichtinghe heeft : Iadten de Calvinisten segghen/ Wy hebben-se alleen: ick braghe of ick-se ghelooven moet op hun eyghen woort: segghen sy neen : datse ons dan bewyssen vo brenghe datse soodanighe godlycke verlichtinghe hebben : segghen sy ja : Daerom moet ick hun op hun eyghen woort meer ghelooven als de Lutheranen, Arminianen, Mennisten, ende alle andere secten/ jae waerom meer als de Catholijcken/ die allegaer pretenderen van Godt verlicht te sijn in't onderkennen vande Schysure / naemelijck soo veel als den sin vrecht?

Bemerckt. 2. Dat alle oprechte Schysure hee woort Godts is / en vervolgens van Godt moet uyt-gheprocken ende inghe-gheven sijn/ maer hier uyt en volght niet/ dat desen, of dien boeck in't besonder / van Godt uyt-gheprocken ende inghe-gheven is/ ofte dat hy Schysure is.

Bemerckt. 3. Dat hier de questie is of dien boeck den welken de Calvinisten hunnen Bybel, of Schysure noemen/ dat is dien boeck die van hunne erbare Theologanten/ende hoorerlycke mannen uyt de oorspronckelijcke talen lest obergeset/ vande Synode van Dordrecht, ende de Heeren Staten gheapprobeert is/ of segghe ick / dien boeck den oprechten Bybel/ Schysure/ ende woort Godts is/ niet soo seer na de woorden, of reghels. (want die en maken Schysure niet) maer naemelijck na den sin vande woorden. De Calvinisten segghen dat jae / alle de Catholijcken segghen dat neen: Nemant van de Calvinisten en is machtygh dit te bewyssen/ soo besluyten dan de Catholijcken

seer wel / dat de Calvinisten sonder Schrifteuer zijn /
 verbolghens dat alle de stucken / die sy op den
 van den boozeyden boeck ghesondeert hebben
 gheene godlijke leeringhen zijn / maer mensche-
 lijcke gebichtesen / de wyle men niet betwijfen en
 kan datse dooz eenighe godlijke authoziteyt in
 de ware Schifture zyn bevesticht ghekweest. of
 soo sy en wel segghen dat soe / datse dan betwij-
 fen dat hunnen Dordrechtischen Bybel, na den sin, van
 Godt is ghesproken ende in-ghegheven / verbol-
 gens dat hy waere Schrifteuer is.

Bemerckt 4. Dat sy dit niet betwijfen en mo-
 ghen door eenighe authoziteyt die faelen kan / als
 nauwelijck is de authoziteyt van hunne overste-
 ters / van de Synode van Dordrecht, of van de Hee-
 ren Staten / want sy selve moeten bekennen dat
 dese menschen ghekweest zijn die dwalen koelen;
 maer dit moet bewesen worden alleen dooz god-
 lijcke ende onseylbare authoziteyt: want inden
 sy dit niet en doen / soo en hebben sy gheene ande-
 re beesteringhe van hunnen boeck / als mensche-
 lijcke / oversulcx hun heel geloof / 't welck op dien
 boeck steunt / en is niet anders als mensche-
 lijck / verbolgens gheen Goddelijck / gheen salighma-
 kende / noch oprecht gheloof.

IV. CAPITTEL.

Wordt bewesen dat de Catholijcken alleen het
 ware Woort Godts, ofte Schrifteuer hebben.

Althoewel de Catholijcken tot dit betwijf niet
 verbonden en zijn / (de wyle sy hebben al wat
 sy souden konnen wenschen ofte besheeren wan-
 neer sy de Calvinisten soo verre ghebrocht hebben
 datse moeten bekennen / datse dooz gheene god-
 lijcke authoziteyt / en konnen betwijfen dat hun-
 nen Dordrechtischen Bybel, volghens den sin, van
 Godt gheopenbaert / ofte het waere Woort
 Godts